

Warszawa, dnia 21 sierpnia 2023 r.

Poz. 1662

USTAWA

z dnia 7 lipca 2023 r.

o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

Art. 1. W ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 14a dodaje się art. 14b w brzmieniu:

„Art. 14b. 1. Zadania statutowe instytucji kultury, o której mowa w art. 21 ust. 2a, dla której organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, mogą być realizowane przy pomocy podmiotów zależnych, będących jednostkami organizacyjnymi mającymi siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „podmiotami zależnymi”, których celem jest prowadzenie poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalności kulturalnej w rozumieniu art. 1.

2. Instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, za zgodą organizatora, po uprzednim uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może tworzyć podmioty zależne w formie prawnej i organizacyjnej zależnej od miejsca ich utworzenia, w tym w formie spółki kapitałowej, z zastrzeżeniem ust. 6. Przepisów art. 45 i art. 49 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429 i 1641) nie stosuje się.

3. W przypadku, w którym przepisy obowiązujące na terytorium państwa, w którym podmiot zależny ma mieć swoją siedzibę, przewidują dla jego utworzenia w danej formie prawnej lub organizacyjnej wymóg co najmniej dwóch założycieli, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, obok instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, na jej wniosek, może wskazać jako założyciela drugą instytucję kultury, dla której jest organizatorem, o ile instytucja ta prowadzi działalność statutową w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego. Obowiązki i prawa wynikające z regulacji art. 14b wykonuje instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, natomiast podział praw i obowiązków między założycielami, dotyczących prowadzenia działalności statutowej podmiotu zależnego w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego, reguluje prawnie wiążący dokument założycielski.

4. Wniosek o wyrażenie zgody i opinii, o których mowa w ust. 2, określa co najmniej:

- 1) zamierzony termin utworzenia podmiotu zależnego oraz jego nazwę;
- 2) proponowaną siedzibę i teren działania podmiotu zależnego;
- 3) informacje o zamierzonej formie prawnej i organizacyjnej prowadzonej działalności, w tym projekty prawnie wiążących dokumentów podmiotu zależnego określających jego ustrój, organizację i sposób działania;
- 4) uzasadnienie wniosku, ze szczegółowym opisem zakresu działalności kulturalnej, którą podmiot zależny będzie prowadzić, i zadań realizowanych w ramach tej działalności;
- 5) opis zakresu prowadzonej przez podmiot zależny działalności gospodarczej, która będzie wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym, a dochody z niej uzyskiwane będą służyły wyłącznie realizacji zadań statutowych podmiotu zależnego;
- 6) szacowane koszty rocznej działalności podmiotu zależnego;
- 7) w przypadku, o którym mowa w ust. 3 – wskazanie proponowanej drugiej instytucji kultury.

5. Podmiotem zależnym kieruje kierownik, przy zachowaniu nazwy funkcji odpowiedniej do statusu prawnego podmiotu zależnego. Obsady stanowiska kierownika i odwołania kierownika ze stanowiska dokonuje dyrektor instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, za zgodą organizatora, w formie zgodnej ze statusem prawnym podmiotu zależnego.

6. Tworząc podmiot zależny, instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, w prawnie wiążącym dokumencie, dostosowanym do formy prawnej i organizacyjnej, w jakiej działa podmiot zależny, zawiera regulacje mające na celu:

- 1) zapewnienie instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, możliwości wykonywania względem podmiotu zależnego uprawnień korporacyjnych i właścicielskich, nadzorczych przewidzianych prawem obowiązującym w miejscu utworzenia podmiotu zależnego;
- 2) zapewnienie instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, dostępu do dokumentów księgowych i rachunkowych podmiotu zależnego;
- 3) nałożenie na podmiot zależny obowiązku przedkładania instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, sprawozdań z prowadzonej działalności oraz innych informacji niezbędnych do prawidłowego sprawowania nadzoru i kontroli nad podmiotem zależnym, wraz z określeniem częstotliwości tych sprawozdań i obowiązku badania rocznego sprawozdania przez podmiot z uprawnieniami do badania sprawozdań finansowych;
- 4) zapewnienie prawidłowego i terminowego wykonywania obowiązków informacyjnych dotyczących informacji podlegających upublicznieniu przez instytucję kultury, na podstawie obowiązujących przepisów prawa;
- 5) nałożenie na podmiot zależny obowiązku uzyskania zgody instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, na dokonywanie czynności polegających na rozporządzeniu nieruchomością, w którą został wyposażony przez tę instytucję lub nabył w trakcie działalności, oraz wskazania skutków czynności prawnej dokonanej bez uzyskania zgody – odpowiednio do prawa obowiązującego w miejscu utworzenia podmiotu zależnego;
- 6) zagwarantowanie, że w przypadku likwidacji podmiotu zależnego majątek wniesiony do podmiotu zależnego przez instytucję kultury, o której mowa w ust. 1, stanie się po jego likwidacji własnością tej instytucji kultury.

7. Podmiot zależny tworzy się w formie prawnej lub organizacyjnej, której charakter umożliwia:

- 1) obsadę stanowiska lub odwołanie kierownika w trybie określonym w ust. 5;
- 2) likwidację podmiotu zależnego przez instytucję kultury, przez którą został utworzony;
- 3) realizację obowiązków wskazanych w ust. 6.

8. W przypadku, w którym przepisy obowiązujące na terytorium państwa, w którym podmiot zależny ma swoją siedzibę, przewidują dla formy prawnej lub organizacyjnej, w której działa podmiot zależny, wymóg istnienia wieloosobowego organu zarządzającego, ust. 5 i ust. 7 pkt 1 stosuje się odpowiednio do każdej z osób wchodzących w skład tego organu.

9. W przypadku, w którym na terytorium państwa, w którym podmiot zależny ma swoją siedzibę, zostaną uchwalone przepisy uniemożliwiające odwołanie kierownika podmiotu zależnego lub osób wchodzących w skład organu, o którym mowa w ust. 8, w trybie określonym w ust. 5, instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana niezwłocznie podjąć czynności przewidziane prawem państwa, w którym podmiot zależny ma swoją siedzibę, niezbędne do przeprowadzenia likwidacji tego podmiotu bądź przekształcenia w formę prawną spełniającą te wymogi.

10. Organizator nakazuje instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, likwidację podmiotu zależnego utworzonego z naruszeniem wymogów określonych w ust. 6 i 7 bądź jego przekształcenie w formę prawną spełniającą te wymogi, w tym poprzez przejęcie zorganizowanej części podmiotu zależnego.

11. Instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, może przekształcać i likwidować podmioty zależne za zgodą organizatora. Przekształcenie podmiotu zależnego nie jest dopuszczalne w przypadku, w którym wskutek przekształcenia podmiot przekształcony przyjąłby formę prawną lub organizacyjną niespełniającą wymogów określonych w ust. 6 i 7.

12. Instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, za zgodą organizatora, może wyposażyć nieodpłatnie tworzony podmiot zależny ze swojego mienia w środki niezbędne do prowadzenia działalności. Instytucja kultury może wyposażyć podmiot zależny w nieruchomości położoną w kraju siedziby podmiotu zależnego, w drodze nieodpłatnego przeniesienia na rzecz podmiotu zależnego własności nieruchomości albo oddania podmiotowi zależnemu nieruchomości w użytkowanie, w tym użytkowanie nieodpłatne, albo użyczenie.

13. Do zamówień publicznych na dostawy, usługi lub roboty budowlane na potrzeby podmiotów zależnych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605), jeżeli wartość zamówienia publicznego jest mniejsza niż progi unijne, o których mowa w art. 3 ust. 1 tej ustawy; instytucja kultury, o której mowa w ust. 1, przy zamówieniu, którego wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 złotych, informuje ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o udzielanym zamówieniu na potrzeby podmiotu zależnego oraz zamieszcza w tym zakresie informację na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej.

14. Finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, w części realizowanej przez podmioty zależne może następować ze środków, o których mowa w art. 28 ust. 2, z wyłączeniem środków z dotacji podmiotowej, oraz ze środków, o których mowa w art. 28 ust. 4 – na podstawie umowy zawartej między tą instytucją kultury a jej podmiotem zależnym.

15. Do czasu zapewnienia organizacyjno-prawnych możliwości realizacji zadań wynikających z przyznania przez instytucję kultury, o której mowa w ust. 1, dotacji celowych dla podmiotu zależnego na działalność statutową koszty związane z tworzeniem podmiotu zależnego poniesione od dnia otrzymania zgód, o których mowa w ust. 2, do czasu jego rejestracji i uzyskania osobowości prawnej są finansowane z dotacji celowej przyznanej na podstawie umowy zawartej między ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego a tą instytucją kultury.

16. Do umów, o których mowa w ust. 14 i 15, stosuje się przepis art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy czym umowy powinny zawierać zobowiązanie do rozliczenia otrzymanych środków finansowych; w rozliczeniu wydatki zostaną wykazane w złotych polskich, w przeliczeniu z waluty siedziby podmiotu zależnego według kursu faktycznego zastosowanego w dniu dokonania wydatku przez bank dokonujący przelewu.

17. Zgody instytucji kultury, o której mowa w ust. 1, wymagają następujące czynności podmiotu zależnego:

- 1) dokonywanie czynności polegających na rozporządzaniu nieruchomością, w którą został wyposażony przez tę instytucję lub nabył w trakcie działalności;
- 2) zmiana zakresu działalności gospodarczej prowadzonej przez podmiot zależny.

18. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi w formie obwieszczenia wykaz utworzonych podmiotów zależnych.”;

- 2) w art. 21 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Organizatorzy, o których mowa w ust. 1, mogą na podstawie umowy zawartej z podmiotem prowadzącym działalność w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, utworzonym na podstawie prawa obcego oraz posiadającym zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych, tworzyć instytucje kultury z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że podmiot ten prowadzi działalność w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa narodowego i dysponuje zgromadzonymi za granicą historycznymi kolekcjami i zbiorami dóbr kultury, istotnymi dla polskiego dziedzictwa kulturowego.”;

- 3) w art. 28 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Instytucja kultury, o której mowa w art. 14b ust. 1, może otrzymać dotacje celowe z budżetu państwa również na zadania polegające na finansowaniu lub dofinansowaniu działalności podmiotu zależnego w zakresie realizacji zadań statutowych tej instytucji kultury, o których mowa w art. 14b ust. 1, z wyłączeniem finansowania jego działalności gospodarczej.”.

Art. 2. Do umów, o których mowa w art. 21 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*